

DASHBOARD MET LOKALE EN REGIONALE INZICHTEN OVER ONDERMIJNING

Via het dashboard www.zichtopondermijning.nl krijgt elke gemeente in Nederland extra inzicht in de risico's op criminele fenomenen in hun eigen gemeente of regio. Samen met andere partijen versterken zij hiermee de preventieve aanpak van ondermijnende criminaliteit. Zo kan dit dashboard – dat door overheidspartijen is ontwikkeld – een belangrijke bijdrage leveren aan de veiligheid en leefbaarheid op wijkniveau.

Themagerichte of wijkgerichte benadering

Ondermijnende criminaliteit heeft een groot effect op onze maatschappij. Drugshandel en vastgoedfraude bijvoorbeeld kunnen de structuur van de maatschappij ernstig misbruiken en verzwakken. Data kunnen helpen om de weerbaarheid tegen ondermijning te vergroten.

Ze maken bijvoorbeeld duidelijk welke persoonskenmerken veel voorkomen bij eigenaren van hennepkwekerijen. Of in welke wijken binnen een gemeente opvallend veel verdachte transacties plaatsvinden. Zo ontstaan extra mogelijkheden voor een wijkgerichte of themagerichte benadering van ondermijnende criminaliteit.

Betrouwbare, geanonimiseerde data

De kern van het dashboard wordt gevormd door data van het CBS. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om locatie- en inkomenskenmerken, maar ook om gegevens over veroordelingen door het Openbaar Ministerie en om inschrijvingen bij de Kamer van Koophandel. In een beveiligde omgeving worden deze gegevens gecombineerd met data van andere betrouwbare landelijke bronnen, zoals gemeenten, het Kadaster, van de politie en de Financial Intelligence Unit (FIU). In verband met de CBS-wet zijn de data niet herleidbaar tot individuele personen, bedrijven of adressen. De gegevens in het dashboard zijn daarom altijd geaggregeerd naar gemeenten, wijken, buurten of branches.

Combineren en bespreken

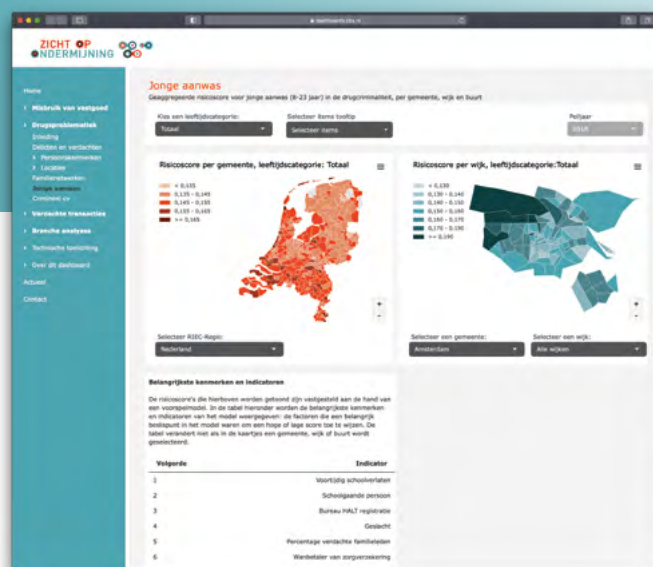
Het dashboard is vrij toegankelijk voor iedereen. Gemeenten kunnen de inzichten naast andere gegevensbronnen leggen en eventueel toepassen in lopende onderzoeken of programma's. Kennisdeling en samenwerking zijn hierbij essentieel. Binnen een gemeente kunnen afdelingen veiligheid en jeugdzorg bijvoorbeeld bespreken hoe de preventieve aanpak van softdrugscriminaliteit kan worden verbeterd. En samen met de politie kan een gemeente kwetsbare branches in beeld brengen. Het dashboard Zicht op Ondermijning leidt tot nieuwe inzichten en nieuwe onderzoeksvragen. Zo kunnen verschillende partijen hun beperkte capaciteit effectiever inzetten.

DRUGSPROBLEMATIEK EN MISBRUIK VAN VASTGOED

Zicht op Ondermijning richt zich op twee hoofdthema's, die in de praktijk sterk met elkaar samenhangen: drugsproblematiek en misbruik van vastgoed. Het dashboard bevat ook brancheanalyses en data over verdachte transacties. De beste inzichten ontstaan wanneer data over verschillende onderwerpen door de gebruiker zelf worden gecombineerd.

Een greep uit de data in het dashboard:

- Geruimde hennepkwekerijen (o.a. kenmerken van bewoners, locaties)
- Verdachten van drugsdelicten (o.a. leeftijd, verdachte familieleden, jonge aanwas)

- Verdachte transacties (o.a. aankopen met grote sommen contant geld)
- Risico-indicatoren vastgoedfraude (o.a. doorsluishuizen, onverklaarbaar woningeigendom)
- Vastgoed in handen van beroepsbestuurders of alleenbestuurders van stichtingen
- Woon- versus pleeggemeente bij drugsdelicten

LANDELIJKE DATA, LOKALE MEERWAARDE

Van een kleine gemeente met (schijnbaar) weinig problemen en weinig capaciteit op veiligheid tot grote stadswijken met hoge criminaliteitscijfers en veel overlast: het dashboard Zicht op Ondernijning is breed toepasbaar.

Het dashboard Zicht op Ondernijning...

... maakt gemeenten bewust van lokale problemen en risico's.

Ook kleine gemeenten kunnen via het dashboard eenvoudig inzicht krijgen in lokale problemen, zoals drugsbezit. Ook kunnen ze zien wat er in omliggende gemeenten speelt. Wanneer in een gemeente bijvoorbeeld de handel in harddrugs toeneemt, kan een aangrenzende gemeente daar preventief op inspelen.

... geeft handvatten voor preventiemaatregelen en beleid.

Voorspellende kenmerken voor drugsdelicten kunnen door een gemeente worden ingebracht in het lokale Zorg- en Veiligheids-huis, en gecombineerd met ervaringen en inzichten van onder meer de politie en jeugdzorg. Samen kunnen deze partijen bespreken welke interventies en beleid mogelijk zijn.

... kan via kansrijke zoekgebieden criminele activiteiten blootleggen.

In een wijk waar de onderwereld steeds meer voet aan de grond lijkt te krijgen, kan het dashboard richting geven in het zoekproces. Wanneer bijvoorbeeld blijkt dat veel vastgoed in deze wijk in handen is van alleenbestuurders van stichtingen, kunnen gemeente en politie de KvK-data over de stichtingen in deze wijk opvragen, en hun schaarse capaciteit toespitsen op een potentiële risicogroep.

... kan gelegenheidsstructuren in kaart helpen brengen.

Wijken met meerdere indicaties voor de aanwezigheid van witwaspraktijken kunnen via het RIEC-convenant als 'hand-havingsknelpunt' worden aangewezen. Gemeente, politie, belastingdienst en OM kunnen dan extra informatie over inwoners en bedrijven in deze wijk uitwisselen. Zo ontstaat een beter beeld van de plekken waar onderwereld en bovenwereld mogelijk samenkomen.

... helpt (preventief) toezicht efficiënter in te zetten.

Via de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) onderzoeken gemeenten adressen waar aanwijzingen zijn voor een onjuist gebruik van voorzieningen. Het dashboard geeft extra van dit soort aanwijzingen. Kenmerken van bewoners van hennepkwekerijen, kunnen bijvoorbeeld voorspellend zijn voor de aanwezigheid van hennepsteelt in andere panden met die bewonerskenmerken.

ZICHT OP ONDERMIJNING

OVER ZICHT OP ONDERMIJNING

Het dashboard Zicht op Ondernijning is het resultaat van de City Deal Zicht op Ondernijning: een samenwerkingsverband tussen verschillende lokale en landelijke overheden, geïnitieerd door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De City Deal ging van start in de zomer van 2017 en heeft als uitgangspunten: efficiënte interbestuurlijke samenwerking, maximale transparantie en ruimte om te experimenteren.

BORGING PRIVACY

De City Deal Zicht op Ondernijning besteedt veel aandacht aan privacy: het CBS bewaakt streng of gegevens niet herleidbaar zijn naar individuele personen en bedrijven. Dat is een wettelijke verplichting en een kerntaak van het CBS. Bij een risico op onthulling worden de uitkomsten in het dashboard onderdrukt.

De partners van de City Deal hebben de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan met het gebruik van CBS-data bij de aanpak van ondernijnende criminaliteit. Deze ervaring resulteerde eind 2019 in de start van www.zichtopondernijning.nl: een platform dat patronen en inzichten landelijk beschikbaar maakt. De afgelopen jaren hebben steeds meer gemeenten zich bij het initiatief aangesloten.

OPENBAAR MINISTERIE

POLITIE

Aanvullingen en updates

Het dashboard Zicht op Ondernijning wordt regelmatig geactualiseerd en aangevuld met nieuwe data(bronnen). Ook worden er regelmatig nieuwe functionaliteiten toegevoegd, zoals het kunnen maken van nieuwe data-combinaties. Bezoek het dashboard daarom regelmatig.

Vragen?

De projectorganisatie is in handen van ICTU. Stuur voor meer informatie een mail naar zichtopondernijning@ictu.nl

